

جزوه آموزشی

حسابان (۲)

فصل سوم

پایه دوازدهم (ریاضی)

گروه آموزشی ریاضی با همکاری خانه ریاضیات یزد

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

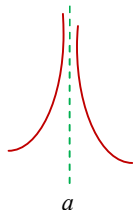

حدهای نامتناهی و حد در بی نهایت

حد نامتناهی:

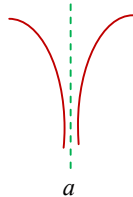
- اگر تابع f در یک همسایگی محذوف عدد a تعریف شده باشد و وقتی x به a نزدیک می شود مقادیر تابع

بی کران افزایش یابد، گوییم f در a دارای حد مثبت بی نهایت است و می نویسیم: $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = +\infty$

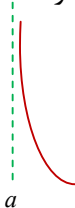
- اگر تابع f در یک همسایگی محذوف عدد a تعریف شده باشد و وقتی x به a نزدیک می شود مقادیر

تابع بی کران کاهش یابد، گوییم f در a دارای حد منفی بی نهایت است و می نویسیم: $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = -\infty$

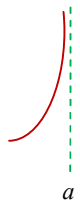
- اگر تابع f در یک همسایگی راست عدد a تعریف شده باشد و وقتی مقادیر x در این همسایگی به a نزدیک می شود مقادیر تابع بی کران افزایش یابد، گوییم حد راست f در a ، مثبت بی نهایت است و

می نویسیم: $\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = +\infty$

- اگر تابع f در یک همسایگی چپ عدد a تعریف شده باشد و وقتی مقادیر x در این همسایگی به a نزدیک می شود مقادیر تابع بی کران افزایش یابد، گوییم حد چپ f در a ، مثبت بی نهایت است و

می نویسیم: $\lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = +\infty$

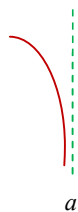
- اگر تابع f در یک همسایگی راست عدد a تعریف شده باشد و وقتی مقادیر x در این همسایگی به a نزدیک می‌شود مقادیر تابع بی‌کران کاهش یابد، گوییم حد راست f در a ، منفی بی‌نهایت است و

$$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = -\infty \quad \text{می‌نویسیم:}$$

- اگر تابع f در یک همسایگی چپ عدد a تعریف شده باشد و وقتی مقادیر x در این همسایگی به a نزدیک می‌شود مقادیر تابع بی‌کران کاهش یابد، گوییم حد چپ f در a ، منفی بی‌نهایت است و می‌نویسیم:

$$\lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = -\infty$$

- اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = +\infty$ و $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = l$ یا $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = +\infty$ و یا g در همسایگی a کران‌دار باشد،

$$\lim_{x \rightarrow a} (f(x) + g(x)) = +\infty \quad \text{آن‌گاه}$$

- اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = -\infty$ و $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = l$ یا $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = -\infty$ و یا g در همسایگی a کران‌دار باشد،

$$\lim_{x \rightarrow a} (f(x) + g(x)) = -\infty \quad \text{آن‌گاه}$$

مثال: $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x^2} + [x] \right) = +\infty$ می‌باشد. زیرا $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x^2} = +\infty$ و برای هر $x \in (-1, 1)$ ، $[x] \leq 1$ است.

- اگر توابع f و g در یک همسایگی یکسان عدد a تعریف شده باشند و $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = l \neq 0$ و $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = 0$ ، آن‌گاه:

(الف) اگر $l > 0$ و g با مقادیر مثبت به صفر نزدیک شود، $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = +\infty$

(ب) اگر $l > 0$ و g با مقادیر منفی به صفر نزدیک شود، $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = -\infty$

(پ) اگر $l < 0$ و g با مقادیر مثبت به صفر نزدیک شود، $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = -\infty$

(ت) اگر $l < 0$ و g با مقادیر منفی به صفر نزدیک شود، $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = +\infty$

مثال: $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3x+1}{x^2} = +\infty$ زیرا $\lim_{x \rightarrow \infty} (3x+1) = \infty > 0$ ، $\lim_{x \rightarrow \infty} x^2 = 0$ و برای هر $x \neq 0$ ، $x^2 > 0$ است.

مثال: $\lim_{x \rightarrow 3^+} \frac{x-2}{3-x} = -\infty$ زیرا $\lim_{x \rightarrow 3^+} (x-2) = 1 > 0$ ، $\lim_{x \rightarrow 3^+} (3-x) = 0$ و برای هر $x > 3$ ، $3-x < 0$ است.

مثال: $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{x^2} + [x] \right) = +\infty$ می باشد. زیرا $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x^2} = 0$ و برای هر $x \in (-1, 1)$ ، $[x] \leq 1$ است.

مثال: $\lim_{x \rightarrow 1} \left(\frac{-1}{(x-1)^2} + \sin \frac{1}{x-1} \right) = -\infty$ می باشد. زیرا $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{-1}{(x-1)^2} = -\infty$ و برای هر $x \neq 1$ ،

$$\left| \sin \frac{1}{x-1} \right| \leq 1 \text{ است.}$$

• اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = +\infty$ و $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = l$ ، آن گاه:

الف) اگر $l > 0$ ، $\lim_{x \rightarrow a} f(x)g(x) = +\infty$

ب) اگر $l < 0$ ، $\lim_{x \rightarrow a} f(x)g(x) = -\infty$

• اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = -\infty$ و $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = l$ ، آن گاه:

الف) اگر $l > 0$ ، $\lim_{x \rightarrow a} f(x)g(x) = -\infty$

ب) اگر $l < 0$ ، $\lim_{x \rightarrow a} f(x)g(x) = +\infty$

• اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = +\infty$ و $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = +\infty$ ، آن گاه $\lim_{x \rightarrow a} f(x)g(x) = +\infty$

• اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = +\infty$ و $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = -\infty$ ، آن گاه $\lim_{x \rightarrow a} f(x)g(x) = -\infty$

• اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = -\infty$ و $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = +\infty$ ، آن گاه $\lim_{x \rightarrow a} f(x)g(x) = -\infty$

• اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = -\infty$ و $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = -\infty$ ، آن گاه $\lim_{x \rightarrow a} f(x)g(x) = +\infty$

مد در بی‌نهایت:

- اگر تابع f در بازه $(c, +\infty)$ تعریف شده و l یک عدد باشد، وقتی می‌نویسیم $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = l$ یعنی وقتی مقادیر x بی‌کران افزایش می‌یابد، مقادیر $f(x)$ به عدد l نزدیک می‌شوند.

- اگر تابع f در بازه $(-\infty, c)$ تعریف شده و l یک عدد باشد، وقتی می‌نویسیم $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = l$ یعنی وقتی مقادیر x بی‌کران کاهش می‌یابد، مقادیر $f(x)$ به عدد l نزدیک می‌شوند.

• $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{x^n} = 0$ و $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{x^n} = 0$ ($n > 0$)

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^r - 1}{3x^r + 1} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^r \left(1 - \frac{1}{x^r}\right)}{x^r \left(3 + \frac{1}{x^r}\right)} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1 - \frac{1}{x^r}}{3 + \frac{1}{x^r}} = \frac{1 - 0}{3 + 0} = \frac{1}{3}$$

مثال:

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^r - 2x^r + 5}{5x^r + x - 7} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^r \left(1 - \frac{2}{x} + \frac{5}{x^r}\right)}{x^r \left(5 + \frac{1}{x^r} - \frac{7}{x^r}\right)} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{5} = \frac{1}{5}$$

مثال:

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x^r - 7x - 1}{3x^r + x + 7} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^r \left(-1 - \frac{7}{x} - \frac{1}{x^r}\right)}{x^r \left(3 + \frac{1}{x} + \frac{7}{x^r}\right)} = \lim_{x \rightarrow -\infty} -x = +\infty$$

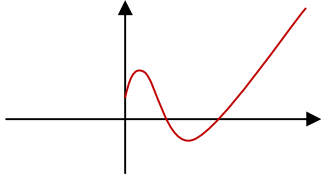
مثال:

مد بی‌نهایت در بی‌نهایت:

● اگر تابع f روی $(c, +\infty)$ تعریف شده باشد:

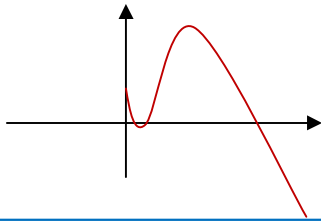
الف) وقتی می‌نویسیم $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$ یعنی وقتی مقادیر x بی‌کران افزایش می‌یابد، مقادیر تابع نیز

بی‌کران افزایش می‌یابد.

ب) وقتی می‌نویسیم $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = -\infty$ یعنی وقتی مقادیر x بی‌کران افزایش می‌یابد، مقادیر تابع

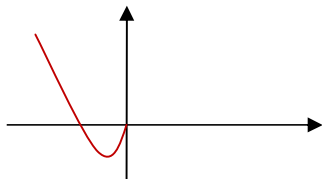
بی‌کران کاهش می‌یابد.

● اگر تابع f روی $(-\infty, c)$ تعریف شده باشد:

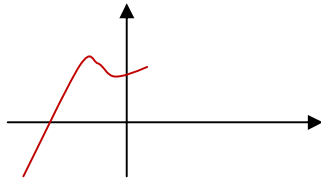
الف) وقتی می‌نویسیم $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = +\infty$ یعنی وقتی مقادیر x بی‌کران کاهش می‌یابد، مقادیر تابع

بی‌کران افزایش می‌یابد.

ب) وقتی می‌نویسیم $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -\infty$ یعنی وقتی مقادیر x بی‌کران کاهش می‌یابد، مقادیر تابع نیز

بی‌کران کاهش می‌یابد.

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} (a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_m x^m) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} a_n x^n, \quad n > m, \quad n, m \in \mathbb{N}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} x^n = +\infty, \quad n \in \mathbb{N}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} x^n = +\infty, \quad n \text{ زوج}, \quad n \in \mathbb{N}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} x^n = -\infty, \quad n \text{ فرد}, \quad n \in \mathbb{N}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} a^x = +\infty, \quad a > 1$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} a^x = 0, \quad 0 < a < 1$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} a^x = 0, \quad a > 1$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} a^x = +\infty, \quad 0 < a < 1$$

$$\lim_{x \rightarrow +} \log_a^x = -\infty, \quad a > 1$$

$$\lim_{x \rightarrow +} \log_a^x = +\infty, \quad 0 < a < 1$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \log_a^x = +\infty, \quad a > 1$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \log_a^x = -\infty, \quad 0 < a < 1$$

مثال:

$$۱) \lim_{x \rightarrow -\infty} (۲x^۴ - ۵x^۳ - ۴x + ۹) = \lim_{x \rightarrow -\infty} ۲x^۴ = +\infty$$

$$۲) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x}{۲x + ۵} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(\frac{x}{۲x} \right) = \left(\frac{۱}{۲} \right)$$

$$۳) \lim_{x \rightarrow -\infty} (x - \sqrt{x^۲ + ۲x - ۱}) = -\infty$$

$$۴) \lim_{x \rightarrow +\infty} (x - \sqrt{x^r + 2x - 1}) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(x - \sqrt{x^r + 2x - 1})(x + \sqrt{x^r + 2x - 1})}{x + \sqrt{x^r + 2x - 1}} =$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^r - x^r - 2x + 1}{x + |x|} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-2x}{2x} = -1$$

$$۵) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{3^x + 1}{3^x + 5} = \frac{0 + 1}{0 + 5} = \frac{1}{5}$$

$$۶) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3^x + 1}{3^x + 5} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3^x}{3^x} = 1$$

$$۷) \lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{1}{x-2} - \frac{5}{(x-2)^r} \right) = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-2-5}{(x-2)^r} = -\infty$$

تمرین:

هر یک از حدهای زیر را به دست آورید.

$$۱) \lim_{x \rightarrow -\infty} (-2x^5 + 3x^r - 7x^r + 9)$$

$$۲) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^r - 3}{4x^r + 5x - 1}$$

$$۳) \lim_{x \rightarrow +\infty} (x - \sqrt{x^r + 2x - 1})$$

$$۴) \lim_{x \rightarrow -\infty} (3x + \sqrt{9x^r + 12x - 1})$$

$$۵) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{5^x + 3^{rx}}{3^{rx-1} + 5^x}$$

$$۶) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{3^{x+1} + 2^{x-1} - 4}{3^x + 2^x - 5}$$

$$۷) \lim_{x \rightarrow -5} \left(\frac{1}{x+5} - \frac{7}{(x+5)^r} \right)$$

سؤالات چهار گزینه‌ای

۱. اگر $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = l$ ، آن‌گاه $\lim_{t \rightarrow \infty} f\left(\frac{1}{t}\right)$ برابر است با:

- (۱) $\frac{1}{l}$ (۲) ۰ (۳) l (۴) ۱

۲. اگر $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = 120$ باشد، آن‌گاه $\lim_{x \rightarrow -\infty} f\left(\frac{1}{x}\right)$ برابر است با:

- (۱) ۰ (۲) ۱۲۰ (۳) ۱ (۴) $\frac{1}{120}$

۳. $\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{[x]}{x^{20}}$ برابر است با:

- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) $-\infty$ (۴) ∞

۴. $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{[x]}{x^{20}}$ برابر است با:

- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) $-\infty$ (۴) ∞

۵. $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{[\Delta x]}{x}$ برابر است با:

- (۱) ۴ (۲) ۰ (۳) ۵ (۴) ۱

۶. $\lim_{x \rightarrow \infty} (\Delta + 2x - \sqrt{4x^2 - 4x - 1})$ برابر است با:

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۴ (۴) ∞

۷. اگر $\lim_{x \rightarrow \infty} (2x + a - \sqrt{4x^2 + bx - 1}) = 6$ ، $4a - b$ برابر است با:

- (۱) ۹ (۲) ۲۴ (۳) ۰ (۴) -24

۸. اگر $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x}{x^2 + ax + b} = \infty$ باشد، $a - b$ برابر است با:

- (۱) ۱ (۲) -5 (۳) ۰ (۴) ۵

۹. $\lim_{x \rightarrow \infty} x^\Delta \sin \frac{1}{x^\Delta + x + 4}$ برابر است با:

- (۱) ۰ (۲) ∞ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) ۱

۱۰. اگر $f(x) = \begin{cases} -1 & \text{زوج } [x] \\ 1 & \text{فرد } [x] \end{cases}$ باشد، $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x)$:

- (۱) ۱ است (۲) ۰ است (۳) ∞ است (۴) وجود ندارد

۱۱. $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2^x + 3^x + 5^x}{4^x + 5^x}$ برابر است با :

- (۱) ۰ (۲) ∞ (۳) ۱ (۴) ۵

۱۲. حد عبارت $\left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3}\right) + \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{9}\right) + \dots + \left(\frac{1}{2^n} + \frac{1}{3^n}\right)$ وقتی $n \rightarrow \infty$ برابر است با :

- (۱) ۲ (۲) ۱ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) ∞

۱۳. $\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x-2}{[x]-2}$ برابر است با :

- (۱) ۱ است (۲) $-\infty$ است (۳) ∞ است (۴) وجود ندارد

۱۴. $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\cos 2x}{\tan x}$ برابر است با :

- (۱) ۰ (۲) $-\infty$ (۳) ۱ (۴) ∞

۱۵. $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x + \sqrt{x}}{x + \sqrt{x^2 + x}}$ برابر است با :

- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ∞

۱۶. اگر $f(x) = \frac{-1}{x+1}$ باشد، $\lim_{x \rightarrow \infty} (f \circ f)(x)$ برابر است با :

- (۱) -۱ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) ۱

۱۷. $\lim_{x \rightarrow \infty} \left[\frac{5x^7 + 1}{x^7 + 1} \right]$:

- (۱) ۰ است (۲) ۴ است (۳) ۵ است (۴) وجود ندارد

۱۸. $\lim_{x \rightarrow \infty} \left[\frac{5x^7 + 7}{x^7 + 1} \right]$ برابر است با :

- (۱) ۰ است (۲) ۴ است (۳) ۵ است (۴) وجود ندارد

۱۹. $\lim_{x \rightarrow \infty} 12x \sin \frac{5}{36x}$ برابر است با :

- (۱) ۰ (۲) ۵ (۳) $\frac{5}{3}$ (۴) ۱

۲۰. $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x^2} - \frac{1}{\sin^2 x} \right)$ برابر است با :

- (۱) ۰ (۲) ∞ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $-\frac{1}{3}$

۲۱. $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x^2} - \frac{1}{\sin x^2} \right)$ برابر است با :

- (۱) $\cdot$ (۲) ∞ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $-\frac{1}{3}$

۲۲. $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x^2} - \frac{1}{\cos x - 1} \right)$ برابر است با :

- (۱) $\cdot$ (۲) $-\infty$ (۳) ∞ (۴) ۱

۲۳. $\lim_{x \rightarrow -\infty} x(\sqrt{x^2+1} - \sqrt{x^2-1})$ برابر است با :

- (۱) -1 (۲) $\cdot$ (۳) ۱ (۴) ∞

۲۴. اگر $\lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x^2+ax-x+1}) = 3$ باشد، a کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۲۵. حد عبارت $\frac{4x - \sqrt{2x+1}}{x + \sqrt{x^2+2}}$ وقتی $x \rightarrow \infty$ کدام است؟

- (۱) $\cdot$ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ∞

۲۶. $\lim_{x \rightarrow -2^+} \frac{x + \sqrt{x+2}}{x+2}$ کدام است؟

- (۱) $-\infty$ (۲) $\cdot$ (۳) ۱ (۴) ∞

۲۷. $\lim_{x \rightarrow -\infty} x \left(\sqrt{\frac{x-1}{x+1}} - 1 \right)$ برابر است با :

- (۱) $\cdot$ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴) -1

۲۸. $\lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt[3]{x} - \sqrt[5]{x})$ برابر است با :

- (۱) $-\infty$ (۲) $\cdot$ (۳) ۱ (۴) ∞

۲۹. $\lim_{x \rightarrow 0} \left[\frac{\sin x}{x} \right]$ برابر است با :

- (۱) $\cdot$ (۲) ۱ (۳) ∞ (۴) -1

۳۰. $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(x \left(1 + \frac{1}{x} \right)^{1400} - x \right)$ برابر است با :

- (۱) $\cdot$ (۲) ۱۳۹۹ (۳) ۱۴۰۰ (۴) ۱۴۰۱

۳۱. $\lim_{x \rightarrow 0} (2 \cot 2x - \cot x)$ برابر است با :

- (۱) $\cdot$ (۲) ۱ (۳) ∞ (۴) $-\infty$

۳۲. $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{(x - \sqrt{x^2 + 1})^0 + (x + \sqrt{x^2 + 1})^0}{x^1}$ برابر است با :

- (۱) ۲۰۴۸ (۲) -۲۰۴۸ (۳) ۱۰۲۴ (۴) -۱۰۲۴

۳۳. $\lim_{x \rightarrow \infty} x \left[\frac{1}{x} \right]$ برابر است با :

- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ∞ (۴) $-\infty$

۳۴. اگر $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2 + 1}{x^2 - bx + a} = \infty$ باشد، $\frac{2b}{a}$ برابر است با :

- (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $-\frac{1}{4}$ (۳) $-\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{1}{2}$

۳۵. $\lim_{x \rightarrow \infty} (4x + 3 - \sqrt{x^2 + 7x - 1})$ کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۲ (۳) $-\infty$ (۴) ∞

۳۶. اگر $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{27x^2 + 20x - 10}{(b^2 + 6b)x^2 + 14} = -3$ باشد، برابر است با :

- (۱) ۳ (۲) -۳ (۳) $\sqrt{2} - 3$ (۴) $-(\sqrt{2} + 3)$

۳۷. $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{5x + 8}{\sqrt{3x^2} - 5}$ برابر است با :

- (۱) $\frac{-5\sqrt{3}}{3}$ (۲) $\frac{5\sqrt{3}}{3}$ (۳) $\frac{\sqrt{15}}{3}$ (۴) $\frac{-\sqrt{15}}{3}$

۳۸. $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[3]{x^3 + 27x}}{\sqrt[3]{x^3} - 2\sqrt{x}}$ برابر است با :

- (۱) ۰ (۲) ∞ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $-\infty$

۳۹. $\lim_{x \rightarrow -14^-} \frac{\left[\frac{x}{2} \right] + 7}{\frac{x}{2} + 7}$ برابر است با :

- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ∞ (۴) $-\infty$

۴۰. $\lim_{x \rightarrow -14^+} \frac{\left[\frac{x}{2} \right] + 7}{\frac{x}{2} + 7}$ برابر است با :

- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ∞ (۴) $-\infty$

۴۱. $\lim_{n \rightarrow \infty} \sin\left(\frac{\pi}{4} \times n!\right)$ کدام است؟

(۱) ۰ (۲) ۱ (۳) $\sqrt{2}$ (۴) $\frac{1}{2}$

۴۲. $\lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2 + 4x - 3} - \sqrt{x^2 - 2x - 1})$ برابر است با:

(۱) -۳ (۲) ۱ (۳) ۰ (۴) -۲

۴۳. $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sqrt{5x+2}}{\sqrt{1 \cdot x + \sqrt{5x+2} + \sqrt{2x}}}$ برابر است با:

(۱) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۲) $\frac{\sqrt{5}}{5}$ (۳) $\frac{\sqrt{2}}{10}$ (۴) $\frac{\sqrt{5}}{10}$

۴۴. اگر $\lim_{x \rightarrow -\infty} (2x - 1 + \sqrt{4x^2 + ax + 2}) = 5$ ، a برابر است با:

(۱) -۶ (۲) -۱۲ (۳) -۲۴ (۴) -۳۶

۴۵. $\lim_{x \rightarrow 9^-} \frac{(-1)^{[x]} \times 81}{x^2 - 81}$ برابر است با:

(۱) ۸۱ (۲) -۸۱ (۳) ∞ (۴) $-\infty$

۴۶. اگر $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2}{x \tan \frac{1}{ax}} = 1$ ، a برابر است با:

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۰ (۴) $\frac{1}{2}$

۴۷. $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1 - \cos 3x}{x}$ برابر است با:

(۱) ۰ (۲) ۳ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{9}{2}$

۴۸. اگر $f(x) = \frac{-3}{x+2}$ باشد، $\lim_{x \rightarrow \infty} (f \circ f)(x)$ برابر است با:

(۱) ۰ (۲) ۱ (۳) $-\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{3}{2}$

۴۹. $\lim_{x \rightarrow \infty} x \sin \frac{1}{2x}$ برابر است با:

(۱) ۰ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) ۲ (۴) ۱

$$۵۰. \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{n^2} + \frac{2}{n^2} + \frac{3}{n^2} + \dots + \frac{n}{n^2} \right) \text{ برابر است با:}$$

(۱) ۰ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) ۱ (۴) ۲

$$۵۱. \text{ اگر } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1-3x}{x^2+ax+b} = -\infty \text{ باشد، } ab \text{ برابر است با:}$$

(۱) -۶ (۲) ۶ (۳) ۲ (۴) -۲

$$۵۲. \lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{1}{x} - \frac{1}{\sqrt{1-\cos x}} \right) \text{ کدام است؟}$$

(۱) ۰ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) ∞ (۴) $-\infty$

$$۵۳. \lim_{x \rightarrow \infty} \left[\frac{[\Delta x]}{\Delta x} + \frac{[\gamma x]}{\gamma x} \right]$$

(۱) برابر با ۰ است (۲) برابر با ۱ است (۳) برابر با ۲ است (۴) وجود ندارد

$$۵۴. \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}^+} \frac{1 - \tan x}{1 - \sin 2x} \text{ برابر است با:}$$

(۱) $-\infty$ (۲) ∞ (۳) ۰ (۴) ۱

$$۵۵. \text{ حاصل } \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{|\sin x|}{x^2} \text{ کدام است؟}$$

(۱) -۱ (۲) ۰ (۳) $-\infty$ (۴) ∞

$$۵۶. \text{ حاصل } \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}^+} \frac{\tan x}{\cot x} \text{ کدام است؟}$$

(۱) $-\infty$ (۲) ۰ (۳) ۱ (۴) ∞

$$۵۷. \text{ حاصل } \lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt[3]{8x^3 + 2x^2} - 2x) \text{ کدام است؟}$$

(۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{1}{6}$

$$۵۸. \text{ اگر } f(x) = \frac{2x+5}{x^2-4x+3} \text{ و } g(x) = 2^x \text{، آن گاه } \lim_{x \rightarrow 1^+} g(f(x)) \text{ کدام است؟}$$

(۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ∞ (۴) $\frac{1}{2}$

$$۵۹. \text{ حاصل } \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x - \sqrt{4x^2 + 9x}}{3x + \sqrt{x}} \text{، کدام است؟}$$

(۱) $-\frac{1}{3}$ (۲) $-\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{2}{3}$

۶۰. حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} x \left[\frac{1}{x} \right]$ کدام است؟

- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) $+\infty$ (۴) $-\infty$

۶۱. حاصل $\lim_{x \rightarrow \frac{\pi^+}{2}} \frac{\cos x}{1 - \sin x}$ ، کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) ۱ (۳) $-\infty$ (۴) $+\infty$

۶۲. حاصل $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{\cos x - 1} - \frac{1}{x} \right)$ ، کدام است؟

- (۱) $-\infty$ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) صفر (۴) $+\infty$

۶۳. در تابع $f(x) = \frac{2x - \sqrt{x^2 + 6x}}{ax - 2}$ ، اگر $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 3$ باشد، آن گاه $\lim_{x \rightarrow 2} f(x)$ کدام است؟

- (۱) ۰ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{3}{4}$ (۴) $\frac{3}{2}$

۶۴. در تابع با ضابطه $f(x) = x - \sqrt{x^2 + 1}$ ، حاصل $\lim_{x \rightarrow 0^-} f\left(\frac{1}{x} - \frac{1}{x^2}\right)$ کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) صفر (۳) $-\infty$ (۴) موجود نیست

سؤالات کنکور سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۴۰۱

۶۵. در تابع با ضابطه $f(x) = \frac{3 - \sqrt{x^2 + 5}}{ax^n + 4}$ ، اگر $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \frac{1}{2}$ باشد، آن گاه $\lim_{x \rightarrow 2} f(x)$ کدام است؟

(تجربی ۹۰)

- (۱) $\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{3}{4}$ (۴) $\frac{3}{2}$

۶۶. اگر $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{|x^2 - 4|}{ax^2 - x + 2} = -1$ باشد، آن گاه حد راست این عبارت در نقطه $x = -2$ کدام است؟

(ریاضی خارج ۹۰)

- (۱) $-\frac{4}{3}$ (۲) $-\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{4}{3}$

۶۷. نمودار تابع با ضابطه $f(x) = \frac{ax + 1 + \sqrt{4x^2 + 9}}{3x - 2}$ ، از نقطه (۲, ۱) می‌گذرد $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$ کدام است؟

(تجربی ۹۱)

- (۱) $-\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) ۱

۶۸. در تابع با ضابطه $f(x) = \frac{ax^n - 3x + 1}{3x^2 + x}$ ، اگر $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \frac{2}{3}$ باشد، آن گاه $f(-1)$ کدام است؟

(تجربی ۹۱ خارج)

- (۱) -۲ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) ۲ (۴) ۳

۶۹. اگر $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{ax + 9}{1 - x + \sqrt{x + 1}} = 3$ باشد، آن گاه حد این کسر وقتی $x \rightarrow 3$ کدام است؟ (تجربی ۹۲)

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۵

۷۰. حد عبارت $\frac{x+2}{x^2-2x} + \frac{2[x]}{2-x}$ وقتی $x \rightarrow 2^-$ کدام است؟ (تجربی ۹۲ خارج)

- (۱) $-\infty$ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) ۱ (۴) $+\infty$

۷۱. حد عبارت $x \left[\frac{1}{x} \right]$ در کدام حالت متناهی نیست؟ (ریاضی ۹۳)

- (۱) $x \rightarrow 0^-$ (۲) $x \rightarrow 0^+$ (۳) $x \rightarrow -\infty$ (۴) $x \rightarrow +\infty$

۷۲. اگر $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-4}{2x^2+ax+b} = -\infty$ باشد، $a+b$ کدام است؟ (ریاضی ۹۳)

- (۱) -۳ (۲) ۳ (۳) ۶ (۴) ۱۲

۷۳. حاصل $\lim_{x \rightarrow 0} x \left[\frac{1}{x} \right]$ کدام است؟ (ریاضی خارج ۹۳)

- (۱) -۱ (۲) حد ندارد (۳) صفر (۴) ۱

۷۴. حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} x(x + \sqrt{x^2 - 8})$ کدام است؟ (ریاضی خارج ۹۳)

- (۱) -۸ (۲) صفر (۳) ۴ (۴) ∞

۷۵. در تابع با ضابطه $f(x) = \frac{ax^n + 15}{3x - \sqrt{4x^2 + 15x}}$ ، اگر $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -1$ باشد، آن گاه $\lim_{x \rightarrow 3} f(x)$ کدام است؟ (تجربی ۹۴)

است؟

- (۱) -۶ (۲) -۴ (۳) ۳ (۴) ۵

۷۶. در تابع با ضابطه $f(x) = \frac{2x + \sqrt{x^2 - 3x}}{ax^n - 6}$ ، اگر $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = -\frac{1}{2}$ باشد، آن گاه $\lim_{x \rightarrow -1} f(x)$ کدام است؟ (تجربی ۹۴ خارج)

است؟

- (۱) $-\frac{1}{6}$ (۲) $-\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{1}{3}$

۷۷. در تابع با ضابطه $f(x) = \frac{ax + \sqrt{4x^2 + 5}}{2x + 2}$ ، اگر $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \frac{5}{2}$ باشد، آن گاه حد $f(x)$ وقتی

$x \rightarrow -1$ ، کدام است؟ (تجربی ۹۵)

(۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{5}{6}$ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{5}{4}$

۷۸. حد عبارت $\frac{1}{x^2} \left(1 - x^2 \left[\frac{1}{x^2} \right] \right)$ وقتی $x \rightarrow 0$ ، کدام است؟ (ریاضی ۹۵)

(۱) $\cdot$ (۲) 1 (۳) ∞ (۴) حد ندارد

۷۹. اگر $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{2x - 5}{x^2 + ax + b} = -\infty$ باشد، $a + b$ کدام است؟ (ریاضی ۹۸)

(۱) -1 (۲) $\cdot$ (۳) 1 (۴) 2

۸۰. اگر $f(x) = 2x + \sqrt{4x^2 + x}$ باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ ، کدام است؟ (تجربی ۹۸)

(۱) -1 (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) $-\frac{1}{4}$ (۴) صفر

۸۱. در مورد تابع با ضابطه $f(x) = \frac{x^2 - 1}{x + |x|}$ ، کدام بیان، درست است؟ (تجربی ۹۸)

(۱) $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = +\infty$ (۲) $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = -\infty$

(۳) $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = +\infty$ (۴) $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = -\infty$

۸۲. در مورد تابع با ضابطه $f(x) = \frac{\sin x}{1 + 2 \cos x}$ ، کدام بیان، درست است؟ (تجربی ۹۸ خارج)

(۱) $\lim_{x \rightarrow \frac{2\pi}{3}} f(x) = -\infty$ (۲) $\lim_{x \rightarrow \frac{2\pi}{3}} f(x) = +\infty$

(۳) $\lim_{x \rightarrow \frac{4\pi}{3}} f(x) = -\infty$ (۴) $\lim_{x \rightarrow \frac{4\pi}{3}} f(x) = +\infty$

۸۳. اگر $f(x) = x - \sqrt{4x^2 + x}$ باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{f(x)}{x}$ ، کدام است؟ (تجربی ۹۸ خارج)

(۱) -2 (۲) -1 (۳) 2 (۴) 3

۸۴. تابع با ضابطه $f(x) = \frac{ax - \sqrt{x^2 - 1}}{4x^n - 12}$ را در نظر بگیرید. اگر $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \frac{1}{6}$ باشد، آنگاه

$\lim_{x \rightarrow 2} f(x)$ ، کدام است؟ (تجربی ۹۹)

(۱) $\frac{1}{24}$ (۲) $\frac{1}{18}$ (۳) $\frac{1}{12}$ (۴) $\frac{5}{36}$

۸۵. تابع با ضابطه $f(x) = \frac{4x^n - 6x^r + 1}{ax^r + 7x^r - 2}$ را در نظر بگیرید. اگر $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = 2$ باشد، آنگاه

(تجربی ۹۹ خارج) $\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}^+} f(x)$ ، کدام است؟

(۱) $-\frac{4}{17}$ (۲) $-\frac{6}{17}$ (۳) $-\frac{5}{12}$ (۴) $-\frac{6}{11}$

۸۶. مقدار $\lim_{x \rightarrow +\infty} \sqrt{x} \left(\sqrt{\frac{1}{x+1} + \frac{1}{x}} - \sqrt{\frac{1}{x^r} - \frac{1}{x^r+1}} \right)$ ، کدام است؟ (تجربی ۱۴۰۰)

(۱) صفر (۲) ۱ (۳) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۴) $\sqrt{2}$

۸۷. مقدار $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{x^r - x^r + 1} + \sqrt{x^r + 1} - x^r}{x}$ ، کدام است؟ (تجربی ۱۴۰۰ خارج)

(۱) $\frac{2}{3}$ (۲) ۱ (۳) صفر (۴) -۱

۸۸. مقدار $\lim_{x \rightarrow -\frac{1}{2}^+} \frac{16x - \left[-\frac{2}{x^r} \right]}{24x + \left[\frac{3}{x^r} \right]}$ ، کدام است؟ (ریاضی ۱۴۰۰)

(۱) $-\infty$ (۲) $+\infty$ (۳) صفر (۴) $\frac{2}{3}$

۸۹. مقدار $\lim_{x \rightarrow \frac{1}{2}^-} \frac{1 \cdot x - 5 + \left[\frac{3}{x^r} \right]}{16x - \left[-\frac{2}{x^r} \right]}$ ، کدام است؟ (ریاضی ۱۴۰۰ خارج)

(۱) $-\infty$ (۲) صفر (۳) $\frac{5}{8}$ (۴) $+\infty$

۹۰. اگر $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt[k]{(a^r x^r - 1)(a^r x^r - 1) \dots (a^{100} x^{100} - 1)}}{a^{49} x^k - 1} = -1$ ، آنگاه مقادیر a و k کدامند؟

(ریاضی ۱۴۰۰ خارج)

(۱) $k = 51, a = -1$ (۲) $k = 51, a = 1$

(۳) $k = 49, a = -1$ (۴) $k = 49, a = 1$

۹۱. اگر $g(x) = \frac{\sqrt{ax^r + bx + c}}{|x - 1|}$ و $\lim_{x \rightarrow 1^+} (4 - [x])g(x) = 6$ باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow +\infty} g(x)$ کدام است؟

(تجربی ۱۴۰۱)

(۱) -۱ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) -۲

۹۲. اگر $f(x) = \sqrt{ax^2 + x + 1}$ و $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x+2} = \frac{1}{2}$ باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow -1^-} \left[\frac{1}{x} \right] f(x)$ کدام است؟

(تجربی ۱۴۰۱ خارج)

- (۱) $-\frac{1}{2}$ (۲) ۱ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) -۱

۹۳. حاصل $\lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{|x+1| + [x]}{x - [-x]}$ ، کدام است؟

(تجربی ۱۴۰۱ خارج)

- (۱) $-\infty$ (۲) صفر (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) ۱

پاسخنامه

شماره	پاسخ	شماره	پاسخ	شماره	پاسخ	شماره	پاسخ	شماره	پاسخ
۱	۳	۲	۲	۳	۳	۴	۱	۵	۳
۶	۲	۷	۲	۸	۲	۹	۴	۱۰	۴
۱۱	۳	۱۲	۳	۱۳	۴	۱۴	۴	۱۵	۳
۱۶	۱	۱۷	۲	۱۸	۳	۱۹	۳	۲۰	۴
۲۱	۱	۲۲	۳	۲۳	۱	۲۴	۱	۲۵	۲
۲۶	۱	۲۷	۴	۲۸	۴	۲۹	۱	۳۰	۳
۳۱	۱	۳۲	۳	۳۳	۱	۳۴	۳	۳۵	۴
۳۶	۲	۳۷	۱	۳۸	۲	۳۹	۳	۴۰	۱
۴۱	۱	۴۲	۱	۴۳	۱	۴۴	۳	۴۵	۴
۴۶	۴	۴۷	۱	۴۸	۳	۴۹	۲	۵۰	۲
۵۱	۴	۵۲	۴	۵۳	۴	۵۴	۱	۵۵	۴
۵۶	۴	۵۷	۴	۵۸	۱	۵۹	۱	۶۰	۳
۶۱	۳	۶۲	۱	۶۳	۳	۶۴	۲	۶۵	۱
۶۶	۴	۶۷	۲	۶۸	۴	۶۹	۳	۷۰	۲
۷۱	۳	۷۲	۳	۷۳	۲	۷۴	۳	۷۵	۱
۷۶	۲	۷۷	۲	۷۸	۴	۷۹	۲	۸۰	۳
۸۱	۴	۸۲	۱	۸۳	۴	۸۴	۱	۸۵	۲
۸۶	۴	۸۷	۴	۸۸	۱	۸۹	۱	۹۰	۲
۹۱	۳	۹۲	۱	۹۳	۴	۹۴		۹۵	

خط مجانب قائم و افقی

خط مجانب قائم:

خط به معادله $x = a$ مجانب قائم نمودار تابع $y = f(x)$ است، هر گاه حداقل یکی از شرایط زیر برقرار باشد:

$$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = -\infty \quad \text{یا} \quad \lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = +\infty \quad (۱)$$

$$\lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = -\infty \quad \text{یا} \quad \lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = +\infty \quad (۳)$$

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = -\infty \quad \text{یا} \quad \lim_{x \rightarrow a} f(x) = +\infty \quad (۵)$$

مثال: خط $x = 2$ مجانب قائم معادله $f(x) = \frac{x-1}{x^2 - 3x + 2}$ می باشد. زیرا $\lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = +\infty$ و

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = -\infty$$

مثال: خط $x = 1$ مجانب قائم معادله $f(x) = \frac{x-1}{x^2 - 3x + 2}$ نیست. زیرا:

$$\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{(x-1)(x-2)} = -1$$

خط مجانب افقی:

خط به معادله $y = b$ مجانب افقی نمودار تابع $y = f(x)$ است، هر گاه حداقل یکی از شرایط زیر برقرار باشد:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = b \quad (۱)$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = b \quad (۲)$$

مثال: مجانب‌های افقی $y = \frac{4x-1}{|x|+2}$ را بیابید.

حل: خط $y = 4$ مجانب افقی $\rightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{4x-1}{|x|+2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{4x}{x} = 4$

خط $y = -4$ مجانب افقی $\rightarrow \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{4x-1}{|x|+2} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{4x}{-x} = -4$

مثال: مجانب‌های قائم و افقی $f(x) = 2x\sqrt{\frac{x-1}{x-2}}$ را بیابید.

$$x - 2 = 0 \rightarrow x = 2$$

خط $x = 2$ مجانب قائم $\rightarrow \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = +\infty$

مجانب افقی ندارد $\rightarrow \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -\infty$ ، $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$

تمرین:

۱. فاصله نقطه تلاقی مجانب‌های منحنی به معادله $y = \frac{x - \sqrt{x}}{x^2 - 3x + 2}$ از مبدأ مختصات را بیابید.

۲. منحنی به معادله $y = \frac{x^2 + 3x}{ax^2 + 4x - 1}$ ، $a \neq 0$ ، فقط دو خط مجانب قائم و افقی دارد. مختصات نقطه تلاقی مجانب‌ها را به دست آورید.

۳. نمودار تابع با ضابطه $f(x) = \frac{2x^2 - 3x}{(x-1)^2}$ ، خط مجانب افقی خود را در نقطه A قطع می‌کند. فاصله نقطه A از خط مجانب قائم را بیابید.

۴. نمودار تابع $f(x) = \frac{\sqrt{x^2 - 25}}{x^2 - 4x}$ چند خط مجانب قائم دارد؟

۵. خط مجانب قائم و افقی تابع با ضابطه $y = \log \frac{x^2 - 1}{x^2 - 3x + 2}$ را بیابید.

۶. خط مجانب قائم و افقی نمودار تابع $y = \frac{5x + 21}{x + \cos x}$ را به دست آورید.

۷. اگر خط به معادله $y = 3$ مجانب افقی نمودار $y = \frac{ax + \sqrt{x+1}}{6x - \sqrt{x-5}}$ باشد، مقدار a را بیابید.

۸. نمودار تابع $f(x) = \frac{x^2 - 3x + 1}{x^2 - 3x + 2}$ در اطراف خط‌های مجانب آن رسم کنید.

سؤالات چهار گزینه‌ای

۱. اگر خط $x = \frac{\pi}{3}$ مجانب نمودار $y = \frac{y + \sin x}{a + \cos x}$ باشد، a برابر است با:

(۱) $-\frac{\sqrt{3}}{2}$ (۲) 0 (۳) $-\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{1}{2}$

۲. منحنی به معادله $y = \frac{5^x - 1}{5^x - 2}$ چند خط مجانب دارد؟

(۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴) ۰

۳. مجانب افقی نمودار تابع $y = (\sin(x^2 + 1)) \frac{1}{x^2 + 3}$ کدام است؟

(۱) $y = 0$ (۲) $y = 1$ (۳) $y = 5$ (۴) $y = \frac{1}{3}$

۴. به ازای چند مقدار a نمودار $y = \frac{x^4 - 1}{x^2 + ax + 4}$ فقط ۱ مجانب قائم دارد؟

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۵. منحنی به معادله $y = \frac{1}{\sqrt{x}} - \frac{3}{\sqrt{4-x^2}}$ چند خط مجانب دارد؟

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۶. تابع $y = \frac{x+1}{x^2 + mx + 2}$ فقط ۲ خط مجانب دارد. مقدار m کدام یک از اعداد زیر نمی تواند باشد؟

(۱) -3 (۲) ۳ (۳) $2\sqrt{2}$ (۴) $-2\sqrt{2}$

۷. منحنی به معادله $y = \frac{5}{x^2 - 4x}$ چند خط مجانب قائم و افقی دارد؟

(۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۸. منحنی به معادله $y = \frac{x^2 - 3x + 2}{x^2 - 4}$ چند خط مجانب قائم و افقی دارد؟

(۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۹. اگر خط به معادله $x = \frac{\pi}{3}$ مجانب نمودار تابع $f(x) = \frac{4 + \sin x}{1 + a \cos x}$ باشد، a برابر است با:

(۱) ۰ (۲) ۲ (۳) -2 (۴) -1

۱۰. به ازای کدام مقدار a نمودار تابع $y = ax + 2\sqrt{x^2 - 8x + 1}$ دارای مجانب افقی می باشد؟

(۱) ۰ (۲) ۲ یا -2 (۳) فقط ۲ (۴) فقط -2

۱۱. تابع $y = \frac{\sqrt{16-x^2}}{x-5}$ دارای چند خط مجانب است؟

(۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

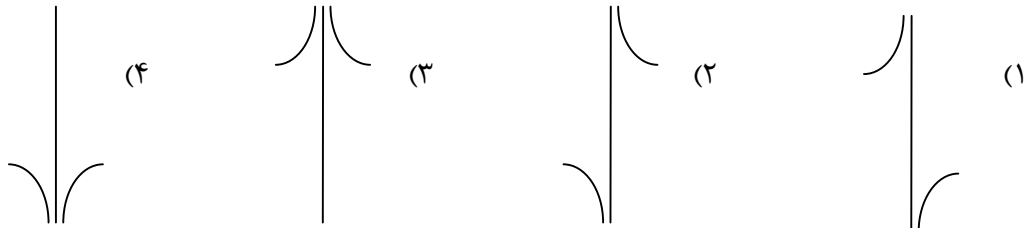
۱۲. منحنی به معادله $y = \frac{7x}{\sqrt{x^2+1}}$ دارای چند خط مجانب است؟

(۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

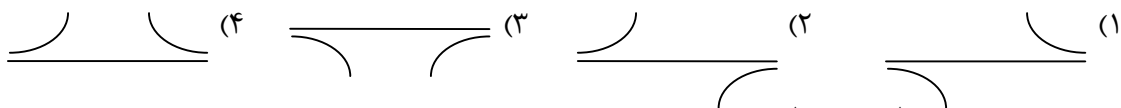
۱۳. منحنی به معادله $y = (x-1)\sin \frac{1}{x-1}$ چند خط مجانب دارد؟

- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۴. نمودار تابع $y = \frac{\tan x}{\tan x - 1}$ در اطراف خط مجانب قائم به معادله $x = \frac{\pi}{4}$ به کدام صورت است؟

۱۵. نمودار تابع $y = \frac{x^2 - 4}{x^2 - 5}$ در اطراف مجانب افقی آن به کدام صورت است؟

۱۶. منحنی به معادله $f(x) = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} + \frac{1}{\sqrt{x}}$ دارای چند خط مجانب است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۷. مجانب موازی محور x ها در منحنی نمایش تابع $f(x) = x \sin \frac{1}{x^2 + 2}$ کدام است؟

- (۱) $y = -\frac{1}{2}$ (۲) $y = 0$ (۳) $y = \frac{1}{2}$ (۴) $y = 1$

۱۸. نقطه‌ی برخورد مجانب های منحنی $y = \frac{ax-4}{4x+a}$ روی کدام یک از خطوط زیر واقع است؟

- (۱) $y = x$ (۲) $y = 4x$ (۳) $y = -4x$ (۴) $y = -x$

۱۹. منحنی به معادله $y = \frac{x+2}{4x + \cos x}$ چند خط مجانب دارد؟

- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) بیش از ۲ تا

۲۰. منحنی به معادله $y = \frac{5x + |x-2|}{x+7}$:

- (۱) ۱ مجانب قائم و ۱ مجانب افقی دارد
(۲) ۱ مجانب قائم و ۲ مجانب افقی دارد
(۳) فقط ۱ مجانب قائم دارد
(۴) ۱ مجانب قائم و ۱ مجانب مایل دارد

۲۱. منحنی به معادله $y = \cos \frac{1}{x}$ چند خط مجانب دارد؟

- (۱) ۰ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) بیش از ۲ تا

۲۲. منحنی به معادله $f(x) = \frac{1 - \tan x}{1 + 2 \sin x}$ در بازه $[\pi, 2\pi]$ چند خط مجانب دارد؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۳. به ازای کدام مقدار a نمودار $y = \frac{x^2 + 5}{x^2 - 10x + a}$ فقط ۱ مجانب قائم دارد؟

- (۱) ۰ (۲) ۲۵ (۳) ۱۰ (۴) ۵

۲۴. چند تا از توابع زیر مجانب قائم دارند؟

الف ($f(x) = \log(x^2 - 1)$)   ب ($f(x) = \frac{\sqrt{x-1}}{\sqrt{x+2}}$)

ج ($f(x) = \frac{\sqrt{4-x^2}}{x^2-9}$)   د ($f(x) = \frac{2^x}{2^x-2}$)

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۵. نمودار تابع $f(x) = \frac{\sin(x-5)}{x-5}$ ($-2\pi \leq x \leq 2\pi$)

- (۱) ۱ مجانب قائم دارد (۲) ۱ مجانب افقی دارد (۳) ۱ مجانب مایل دارد (۴) مجانب ندارد

۲۶. تابع $f(x) = \frac{\sin^2 x}{x - 6 \sin x}$ در بازه $[-2\pi, 2\pi]$ چند خط مجانب دارد؟

- (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۲۷. معادله خط مجانب نمودار تابع $f(x) = \frac{1}{x} + \frac{4-2x}{\sqrt{x^2-2x}}$ وقتی $x < 0$ کدام است؟

- (۱) $y = -2$ (۲) $y = -1$ (۳) $y = 1$ (۴) $y = 2$

۲۸. خط به معادله $y = \frac{3}{2}$ مجانب افقی نمودار تابع f با ضابطه $f(x) = \frac{Ax^r + 1}{(A-1)x^r + 16}$ است. معادله مجانب

قائم نمودار تابع f کدام است؟

- (۱) $x = -4$ (۲) $x = -2$ (۳) $x = 2$ (۴) $x = 4$

۲۹. کدام یک از خطوط زیر مجانب منحنی $y = 1 + \frac{1}{x^2 - 2x}$ نیست؟

- (۱) $x = 2$ (۲) $x = 0$ (۳) $y = 1$ (۴) $y = 2$

سوالات کنکور سالهای ۱۳۹۰ الی ۱۴۰۱

۳۰. اگر $f(x) = \frac{x+11}{x^2-3x-4}$ و $g(x) = \frac{3}{x-4}$ باشد، نقطه تلاقی مجانب های نمودار تابع $f-g$ کدام است؟

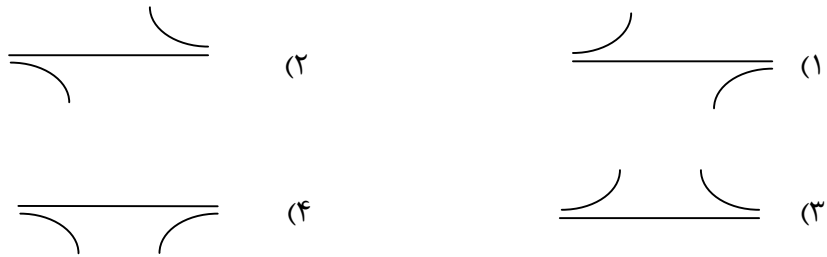
(ریاضی ۹۰)

- (۱) $(-1, 0)$ (۲) $(-1, 2)$ (۳) $(4, -1)$ (۴) $(4, 0)$

۳۱. اگر $f(x) = \frac{x+3}{2x+1}$ و $g(x) = \frac{2x-1}{x+2}$ باشند نقطه تلاقی مجانب های تابع $f \circ g$ کدام است؟ (تجربی ۹۱)

- (۱) $(-1, 0)$ (۲) $(-1, 1)$ (۳) $(-2, 2)$ (۴) $(0, 1)$

۳۲. نمودار تابع $y = \frac{2x^2 - x - 2}{x^2 + 2x}$ ، نسبت به مجانب افقی خود، در بی‌نهایت کدام وضع را دارد؟
(ریاضی ۹۸ خارج)

۳۳. نمودار تابع $f(x) = \frac{-2x^2 + 3x}{ax^2 + bx + c}$ دارای خط‌های مجانب $y = -1$ ، $x = -2$ و $x = 1$ است. $f(-1)$ کدام است؟
(ریاضی ۹۹)

- (۱) $1/25$ (۲) $1/5$ (۳) $1/75$ (۴) $-1/5$

۳۴. نمودار تابع $f(x) = \frac{ax^2 + 7x}{2x^2 + bx + c}$ ، فقط یک مجانب قائم $x = 2$ دارد. اگر $f(3) = 6$ باشد، معادلهٔ مجانب افقی آن کدام است؟
(ریاضی ۹۹ خارج)

- (۱) $y = -1$ (۲) $y = -\frac{1}{2}$ (۳) $y = \frac{1}{2}$ (۴) $y = \frac{3}{2}$

۳۵. اگر تابع $f(x) = \frac{x^2 - 5x + 4}{(x-a)(4x^2 - 4x + 1)}$ ، فقط دارای دو مجانب باشد. مجموع مقادیر ممکن برای a ، کدام است؟
(ریاضی ۱۴۰۰)

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) 1 (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) 2

۳۶. تابع $f(x) = \frac{|ax+1| + 2x}{|x| + b}$ دارای دو مجانب افقی و دو مجانب قائم است. اگر هر ریشه مخرج با یکی از حدهای تابع در بی‌نهایت برابر باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x)$ کدام است؟
(ریاضی ۱۴۰۱)

- (۱) -3 (۲) 1 (۳) $-\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{1}{4}$

۳۷. نقطهٔ $A\left(-\frac{1}{2}, 3\right)$ محل تلاقی مجانب‌های نمودار $f(x) = \frac{bx^2 + 7}{4x^2 + ax + 1}$ است. مقدار $\frac{b}{a}$ کدام است؟
(ریاضی ۱۴۰۱ خارج)

- (۱) 3 (۲) $\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) 1

پاسخنامه

شماره	پاسخ	شماره	پاسخ	شماره	پاسخ	شماره	پاسخ	شماره	پاسخ
۱	۳	۲	۱	۳	۳	۴	۴	۵	۳
۶	۱	۷	۴	۸	۳	۹	۳	۱۰	۲
۱۱	۱	۱۲	۳	۱۳	۲	۱۴	۲	۱۵	۴
۱۶	۲	۱۷	۲	۱۸	۴	۱۹	۳	۲۰	۲
۲۱	۲	۲۲	۴	۲۳	۲	۲۴	۲	۲۵	۴
۲۶	۴	۲۷	۴	۲۸	۲	۲۹	۴	۳۰	۱
۳۱	۴	۳۲	۱	۳۳	۱	۳۴	۲	۳۵	۳
۳۶	۱	۳۷	۱	۳۸		۳۹		۴۰	